

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

หลักสูตรการทำกระเป๋าลายปลาสังคโลก 12 ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสุโขทัย

ความเป็นมา

จากนโยบายการดำเนินงานของสำนักงาน สกร.จังหวัดสุโขทัย ประจำปีงบประมาณ 2567 มุ่งเน้นจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญ กับการจัดการศึกษา อาชีพเพื่อการมีงานทำในกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือการบริการ ที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ความต้องการและศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้เด่นต่อหนึ่งศูนย์ฝึกอาชีพ รวมทั้งให้มีการกำกับ ติดตามและรายงานผลการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง “สังคโลก” หรือ “เครื่องสังคโลก” เป็นชื่อที่ใช้เรียกเครื่องปั้นดินเผาเนื้อแกร่ง (Stone Ware) ทั้งชนิดเคลือบและไม่เคลือบ ไม่ว่าจะเป็นถ้วยชาม เครื่องประดับ ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม ทั้งนี้ ราวปลายพุทธศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 22 เป็นช่วงที่มีแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาเคลือบในแคว้นต่าง ๆ โดยเฉพาะในแคว้นสุโขทัย ซึ่งจากหลักฐานทางโบราณคดีเชื่อกันว่าช่างสุโขทัยมีความชำนาญในการสร้างสรรค์เครื่องปั้นดินเผามาตั้งแต่เดิม เกิดจากการทดลองและเรียนรู้เอง ตลอดจนรับอิทธิพลจากวัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น เขมร มอญ จีน และเวียดนาม เป็นต้น จนในที่สุดก็กลายเป็นเอกลักษณ์ที่ได้รับการยอมรับไปทั่วทั้งใน และนอกอาณาจักร เอกลักษณ์อันโดดเด่นของเครื่องสังคโลกอยู่ที่ลวดลายบนตัวชิ้นงาน โดยฝีมือการเขียนหรือวาดลายของช่างสุโขทัยถือได้ว่ามีชื่อเสียงและเป็นที่เลื่องลืออยู่ไม่น้อย เนื่องจากลวดลายบนเครื่องสังคโลกจำเป็นต้องใช้เทคนิคการเขียนลายแบบอิสระ ต้องอาศัยความชำนาญและทักษะเฉพาะตัวอย่างแท้จริง ลายที่เป็นเอกลักษณ์ลายพันธุ์พุกา เช่น ลายดอกบัว, ลายดอกโบตั๋น, ลายดอกเบญจมาศ, ลายดอกพิกุล ลายก้านขด ลายก้านแบ่ง ลายกอหญ้า ลายกอปรอง และลายกอสาหร่าย เป็นต้น ลายรูปสัตว์ เช่น ลายปลา ทั้งปลาเดี่ยว ปลาคู่ว่ายน้ำวน, ลายนาคหรือลายมังกร และลายหงส์ เป็นต้น การทำกระเป๋าลายปลาสังคโลก เป็นการทำกระเป๋าส่งเสริมการใช้สอยในชีวิตประจำวัน โดยการนำลวดลายในเครื่องสังคโลกมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความสวยงามและสืบสานศิลปะในสมัยสุโขทัยในงานร่วมสมัย สามารถใช้ประโยชน์ได้จากผลิตภัณฑ์ และเพิ่มมูลค่าให้กับตัวสินค้า แสดงให้เห็นความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดสุโขทัย

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำกระเป๋าลายปลาสังคโลก ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอเมืองสุโขทัย มีหลักการดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นตอบสนองความสนใจและความต้องการเรียนด้านการทำกระเป๋าลายปลาสังคโลก
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะการทำกระเป๋าลายปลาสังคโลก

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการทำกระเป๋าลายปลาสังคโลก
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำสบู่กระเป๋าลายปลาสังคโลกได้
3. ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

กลุ่มเป้าหมาย

1. ประชาชนหรือผู้ที่สนใจ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

การเรียนรู้ และฝึกทักษะ จำนวน 12 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎีจำนวน 2 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 10 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ประวัติความเป็นมา ความเชื่อ ของเครื่องสังคโลกของจังหวัดสุโขทัย	1.1 เพื่อส่งเสริมและสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.1 ประวัติความเป็นมา ความเชื่อ ของเครื่องสังคโลกของจังหวัดสุโขทัย	วิทยากรให้ความรู้ 1. วิทยากรอธิบายให้ความรู้ประวัติความเป็นมา ความเชื่อ ของเครื่องสังคโลกจังหวัดสุโขทัย	30 นาที	-
2	กระเป๋าค่าและการใช้สอย	2.1 เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงประโยชน์และการใช้สอยกระเป๋าค่า	2.1 ความสำคัญในการใช้กระเป๋าค่าในชีวิตประจำวัน	วิทยากรให้ความรู้เรื่องการใช้กระเป๋าค่าในชีวิตประจำวัน	30 นาที	
3	วัสดุ อุปกรณ์ การทำกระเป๋าลายปลาสังคโลก	3.1 เพื่อทราบข้อมูลวัสดุ อุปกรณ์ การทำกระเป๋าลายปลาสังคโลก	3.1 วัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสม	2. แนะนำ วัสดุ อุปกรณ์ การทำกระเป๋าลายปลาสังคโลก - กระเป๋าค่าสำเร็จรูป - สีน้ำ สีโปสเตอร์ - ภู่กัน - จานรองสี - แก้วน้ำ	30 นาที	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
				- ดินสอ - แม่แบบลายปลาสังคโลก - ยางลบ - กระดาษลอกลาย - กระดาษ - แบบพิมพ์		
4	การวาดภาพปลาสังคโลก	4.1 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวาดลายปลาสังคโลกลงบนกระดาษได้	4.1 วิธีการวาดภาพด้วยดินสอและการลงสี 4.2 วิธีใช้สีร้อนและสีเย็นในการวาดภาพ 4.3 การวาดภาพลายเส้นลวดลายสังคโลก 4.4 การลงสีเส้นภาพปลาสังคโลกบนกระดาษ	- วิทยากรอธิบายพร้อมสาธิตการวาดภาพลายธรรมชาติ เพื่อฝึกการวาดเส้นด้วยดินสอให้เคยชิน - ผู้เรียนฝึกผสมสีและลงสีภาพวาดให้เกิดความสวยงาม - วิทยากรอธิบายเรื่องสีและการใช้สีร้อน สีเย็น - วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันผสมสี และใช้สีร้อน สีเย็นวาดภาพตามตัวอย่าง เช่น ลายดอกบัว ลายปลา ลายมังกร - วิทยากรและผู้เรียนวาดภาพลายปลาสังค	30 นาที	2 ชั่วโมง 2 ชั่วโมง 2 ชั่วโมง

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีชิ้นงานจากการฝึกปฏิบัติ

หลักฐานการผ่าน

-